

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Гамбаль І.А.

студентка,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОРМАТНИХ ТАЛАНТ-ШОУ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

Сучасне українське телебачення все більше приділяє увагу виконанню рекреативної функції. Програмні сітки вітчизняних телеканалів значно наповнюються розважальним контентом, адже він завжди приносить високі показники успішності. Наприклад, такі розважальні програми телеканалу СТБ, як «Україна має талант», «Х-Фактор», «Танцюють всі!» впродовж багатьох телевізійних сезонів займають провідні позиції у рейтингах (зазвичай частка переглядів є не меншою 15%). Кожна з програм позиціонує себе як талант-шоу. Проте в українському журналістикознавстві й досі не існує єдиного визначення цього формату мовлення, а особливості існування форматних талант-шоу і досі є недостатньо вивченими, що й зумовлює актуальність дослідження.

Розважальним прийнято вважати такий контент, який відмовляється від вирішення соціально-політичних, економічних, ідеологічних та інших завдань за допомогою аналізу причин їх виникнення та шляхів розвитку [1]. Український науковець Юсипович А. поділяє розважальні програми на пізнавально-розважальні та суто розважальні програми, до яких і належать талант-шоу [7]. Американські дослідники відносять талант-шоу до різновиду реаліті-шоу [9].

Український Інтернет дає досить стисле визначення формату талант-шоу: «Це телепередача, в якій кожен охочий незалежно від віку чи фаху, може продемонструвати свої унікальні здібності – заспівати, станцювати, показати spritний трюк, володіння музичним інструментом тощо» [5]. Американська дослідниця Беверлі Н. Парк дає більш ширше тлумачення і вважає, що це програма, де учасники показують навички співу, танців, акробатики, акторської майстерності, бойових мистецтв, гри на музичних інструментах або інших видів діяльності, щоб продемонструвати свої таланти. Деякі талант-шоу є звичайними виступами, але більшість з них є конкурсними змаганнями. Зазвичай мотивацією для перемоги є певний приз, трофей, грошова винагорода тощо [8].

Талант-шоу на вітчизняному телепросторі прийшли на заміну форматам за участю зірок. Першою можна вважати «Фабрику зірок» на Новому каналі, її формат глядач вже добре знав завдяки однойменній російській версії. Проте справжній переворот здійснили талант-шоу на СТБ, започаткувавши новий етап розвитку вітчизняного розважального телебачення. У 2008 році вийшло перше

велике розважальне талант-шоу «Танцюють всі!» («So You Think You Can Dance?» каналу Fox), що здобуло рекордні для СТБ показники, а на початку 2009 року справжньою подією став вихід програми «Україна має талант» за форматом «America's Got Talent» від NBC. За СТБ підкорювати глядачів, використовуючи таланти з народу, спробували інші канали – не лише у форматних проектах («Фабрика зірок» Нового каналу, «Суперзірка» 1+1), але й у власних розробках – «Народна зірка» ТРК Україна, «Україна сльозам не вірить» Нового каналу [2].

На сьогоднішній день більшість досі існуючих талант-шоу на українському телебаченні є адаптованими версіями закордонних форматів. Верхні позиції за кількістю розважальних програм продовжують займати телеканали СТБ та 1+1. В осінньому телесезоні 2015 р. та весняному 2016 р. український глядач побачив такі шоу талантів: «Танцюють всі-8», «Х-Фактор-6», «Україна має талант-8.Діти», «Голос країни-6», «Маленькі гіганти» та інші.

Така багатосезонність програм свідчить про тенденцію того, що в телевізійному ефірі значно зменшується кількість прем'єрного контенту. Редакція Content Report у своєму огляді за друге півріччя 2015 року зазначає про значний спад кількості адаптацій нових телеформатів українськими телеканалами, адже потрібно оплачувати ліцензії правовласникам телеформатів. Той форматний продукт, який виходить в ефірі найбільших українських телеканалів є вже випробуваним, він довів свою якість контентом, тому канали запускають не прем'єрні форматні адаптації, а чергові сезони успішних шоу [4].

І хоча чергові сезони талант-шоу постійно тримають високі позиції, з кожним роком рейтинги програм дещо падають. Так, наприклад, «Україна має талант» у 2 сезони мала частку переглядів за аудиторією 18+ більше 25%, у 4 сезони вона впала до 17%, а у 6 – до 15% (Рис. 1) [6].

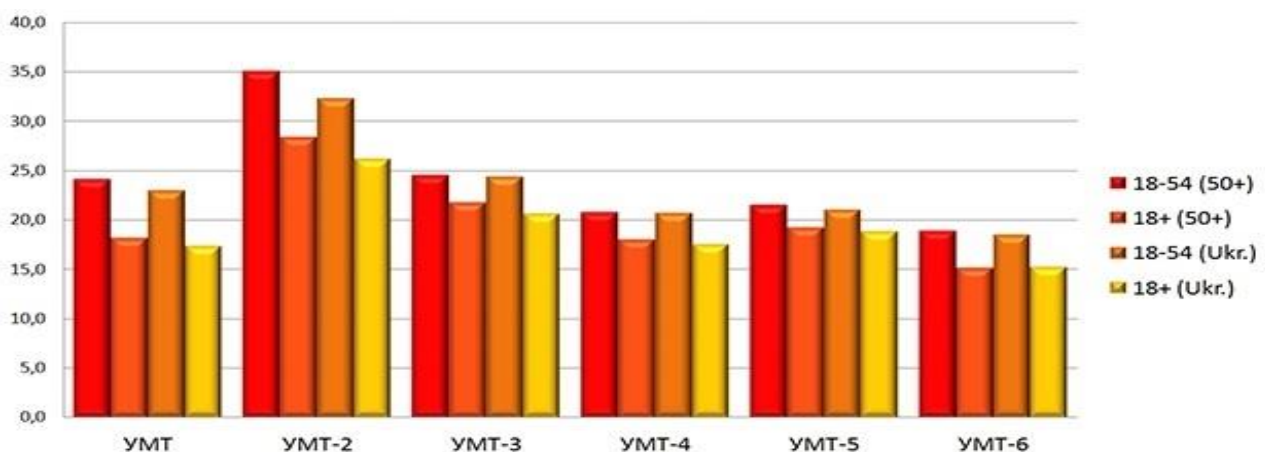

Рис. 1. Середня частка переглядів талант-шоу «Україна має талант»

Джерело: [6]

Телеканали усвідомлюють, що від звичних сиквелів глядачі вже стомилися і не очікують нічого цікавого. Оскільки в умовах кризи, телевізійники не купують нові формати, вони починають змінювати вже існуючі. Так,

наприклад, керівництво «Х-Фактор» урізноманітнює шоу новими членами команди суддів, а у «Танцюють всі-8» вперше за 8 років існування програми участь у змаганні змогли взяти діти. Також долучили дітей до участі і в шоу «Голос. Діти», «Україна має талант. Діти». Схоже, що участь дітей у талант-шоу у все ж покращує успішність проектів, наприклад, «Україна має талант. Діти» 27.02.2016 за аудиторією 18+ отримала частку переглядів 17,8%, а за аудиторією 18-54 – 21,55% [3].

Отже, форматні талант-шоу в Україні існують вже понад 8 років, за цей час з'являлось і зникло багато програм, проте найбільш успішні адаптації закордонних форматів і далі продовжують працювати. Останніми тенденціями є скорочення прем'єрних форматів та часткове змінення вже існуючих проектів, особливо домінуючим є залучення дітей до участі в талант-шоу.

Список використаних джерел:

1. Акинфиев С. Развлекательная составляющая современного российского телевидения [Электронный ресурс] // Медиаскоп : [сайт] / Акинфиев С. Н. ; Медиаскоп. – Режим доступа : <http://www.mediascope.ru/node/230> (5.03.2016). – Название с экрана.
2. Данькова Н. Від «Першого мільйона» до «Х-факора» [Електронний ресурс] // Телекритика : [сайт] / Данькова Н. ; Телекритика. – Режим доступу : http://www.telekritika.ua/ukrainski_zmi/2011-01-20/59373 (5.03.2016). – Назва з екрану.
3. Игры с долей [Електронний ресурс] // Медіаняня [сайт] / Медіаняня. – Режим доступу: <http://mediananny.com/obzory/2314959/> (5.03.2016). – Назва з екрану.
4. Итоги первого полугодия 2015 г. в украинском телеэфире [Електронний ресурс] // MRM [сайт] / Медиа Ресурсы Менеджмент. – Режим доступу: <http://mrn.ua/ru/article/219> (5.03.2016). – Назва з екрану.
5. Талант-шоу [Електронний ресурс] // Вікіпедія [сайт] / Вікіпедія. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/талант-шоу> (5.03.2016). – Назва з екрану.
6. Телевесна на СТБ: возможно многое, но уже не все [Електронний ресурс] // Медіаняня [сайт] / Медіаняня. – Режим доступу: <http://mediananny.com/obzory/2304802/> (5.03.2016). – Назва з екрану.
7. Юсипович А. Типи програм розважального телебачення України [Електронний ресурс] // Електронна бібліотека інституту журналістики : [сайт] / Юсипович А. В.; Інститут журналістики. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/> (5.03.2016). – Назва з екрану.
8. Parke B. Discovering Programs for Talent Development / Beverly N. Parke. – Calif.: Corwin Press, 2003. – pp. 131–132.
9. Reality Television. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Reality_television.